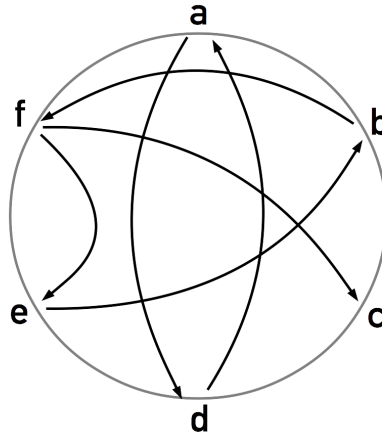

Sistem Düşüncesi Araçları - İlişki Çemberi¹

Emre Göktepe

İlişki Çemberi, bir sistemi oluşturan öğeler arasındaki ilişkileri gösteren bir araçtır.

Şekil 1: İlişki Çemberi

Çember, öğeler arasındaki neden sonuç ilişkilerine göre hazırlanır:

1. Bir çember çizin ve konu, öykü veya sistem ile ilgili 5-10 temel öğeyi çember etrafına yazın. Öğeler, değerleri zaman içinde değişen isim veya isim tamlamaları olmalıdır.
2. İsteğe bağlı olarak, her öğenin Zaman Boyunca Davranış Grafiği de öğe ile birlikte çizilebilir.
3. Nedensellikleri belirleyin. Etkilenen öğeden (neden), etkilenen öğeye (sonuç) bir ok çizin. Okun ucunu, etkileşim aynı yönde ise “+”, ters yönde ise “-” ile işaretleyin.
4. Tüm nedensellikler belirleninceye kadar devam edin. İlişkiler, gerçek verilere veya varsayımlara dayalı olabilir.
5. Çember içinde geri besleme ilişkilerini bulun. Eğer bir öğeden başlayıp, okları izledikten bir süre sonra aynı öğeye geliniyorsa, bu bir geri besleme döngüsüdür. Bu gibi geri besleme ilişkileri Nedensel Döngü Diyagramları ile gösterilebilir.
6. Çemberi boyunca belirlediğiniz ilişkilerin “öyküsünü” anlatın.

¹ Eğitimde Sistem Düşüncesi Haber Bültenin 6. sayısında (Şubat 2015) yayımlanmıştır.